

Sosyal Yardım Sisteminin İstihdam Bağlantısının Kurulması ve Etkinleştirilmesi Eylem Planı

Yusuf Yüksel

Nisan, 2012

Sunum Planı

- Sosyal Yardım İstihdam Bağlantısı
- Eylem Planı Hazırlık Süreci
- Eylem Planındaki Gelişmeler

Sosyal Yardımlardaki Gelişmeler

- Türkiye’de gıda ve gıda dışı yoksulluk
 - 2003 yılında %27
 - 2009 yılında %18

- Sosyal yardım tutarı GSYH’nın
 - 2002 yılında %0,50
 - 2010 yılında %1,17

Sosyal Yardım ve İstihdam (1)

- Yoksul kesimin en önemli gelir kaynağı: işgücü geliri

Ancak, yoksul kesim;

- ya düşük gelirli işlerde (kayıtlı ya da kayıtsız) çalışıp, bir taraftan da sosyal yardım almakta,
- ya da işgücü piyasasından çıkarak, sosyal yardımlarla geçimini sağlamaktadır.

- Genellikle düzenli işlerde çalışamayan yoksul kesim sosyal yardım sisteminde uzun süre kalma eğilimindedir → *Sosyal Yardımlara Bağımlılık*

- Gelişmiş ülkelerde sosyal yardımlara bağımlılığın azaltılması amacıyla aktif sosyal yardım politikaları geliştirilmiştir.

- **Aktif sosyal yardım uygulamaları:** Yoksullara sosyal yardım ile birlikte işgücü piyasasına girişlerini kolaylaştırıcı hizmetlerin sunulduğu uygulamalar.

Sosyal Yardım ve İstihdam (2)

- Hedef: Sosyal yardımlara duyulan ihtiyacın azaltılması
- Çalışabilir ve çalışmaz durumdaki yoksul kesimlere farklı sosyal yardım programları;
 - Çalışamayacak durumda olan yoksulların **düzenli sosyal yardımlarla** desteklenmesi
 - Çalışabilecek durumda olan yoksullar için sosyal yardım programlarının **istihdam odaklı** olarak şekillendirilmesi

Ekonomi Koordinasyon Kurulu Kararları

- 2 Mart 2010 tarihinde yapılan Ekonomi Koordinasyon Kurulu toplantısında “Sosyal Yardımlar ile İstihdam Bağlantısının Kurulması” konusu görüşülmüştür.

□ Kararlar:

- Sosyal yardımların istihdamla bağlantısının kurulması
- Sosyal yardımlarda mükerrerliklerin ve suistimallerin önlenmesi
- Aynı tür sosyal yardımların tek bir kurumla ilişkilendirilmesi
- Kalkınma Bakanlığı'nın koordinasyonunda, SGK, SYDGM, SHÇEK, İŞKUR ve Vakıflar Genel Müdürlüğü'nün katılımıyla bir çalışma yapılması

EKK Sonrası Çalışmalar-1

- Kalkınma Bakanlığı'nın koordinasyonunda, SGK, SYDGM, SHÇEK, İŞKUR ve Vakıflar Genel Müdürlüğü temsilcilerinin katılımıyla bir çalışma grubu kurulmuştur.
- Çalışma grubunun yaptığı toplantılar neticesinde bir **Eylem Planı** oluşturulmuştur.
- Oluşturulan eylem planı 1 Nisan 2010 tarihinde toplanan EKK'da görüşülmüş ve kabul edilmiştir.

Eylemler-1

Sosyal Yardım Bilgi Sistemi (SOYBİS), 2022 sayılı Kanun kapsamındaki yardımlar ile Yeşil Kart uygulamasında da kullanılacaktır.

Kısa vade

İŞKUR kayıt sayfası sosyal yardım kurumlarına açılacaktır.

Kısa-Orta vade

Sosyal yardım başvurusunda bulunanların sosyal yardım kurumları tarafından İŞKUR'a kayıtları yapılacaktır.

Kısa vade

İŞKUR'un mesleki eğitim programlarına katılan kişilerin yeşil kart sahipliği devam edecektir.

Kısa vade

Sosyal yardım yararlanıcıları için istihdama yönelik özel programlar geliştirilecektir.

Kısa vade

Eylemler-2

Toplum yararına çalışma programlarında çalıştırılan kişilerin yeşil kartları devam ettirilecektir.

Orta vade

Yeşil kartlı kişilerin GSS kapsamına alınmasından sonra mesleki eğitim programlarına katılan kişilerin primlerinin devlet tarafından ödenmesine devam edilecektir.

Orta vade

Toplum yararına çalışma programlarında çalıştırılan muhtaç kişilerin GSS primlerinin devletçe ödenmesine devam edilecektir.

Orta vade

İŞKUR'un kurumsal kapasitesi geliştirilecektir.

Kısa-Orta vade

Eylemler-3

İŞKUR sosyal yardım başvurusu dolayısıyla kendisine yönlendirilen kişilerle temasa geçecektir.

Kısa-Orta vade

Tüm sosyal yardım programlarında puanlama formülü kullanılacaktır.

Orta-Uzun vade

Bütünleşik Sosyal Yardım Hizmetleri Projesinin çıktıları sosyal yardım faaliyeti yürüten tüm kurumlara açılacaktır.

Uzun vade

SYDV'lerin ve SHÇEK'in kurumsal kapasitesi geliştirilecektir.

Uzun vade

Türkiye'de Sosyal Yardım Sistemi ve İstihdam

- I. ADIM: Sosyal yardım veren kuruluşların aynı veri tabanı kullanması
- II. ADIM: Sosyal yardım ve istihdam ilişkisinin kurulması
 - Eylem planı ile başlayan bir süreç
 - Farklı kurumların birlikte çalışması
(Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığı, SGK, İŞKUR gibi)
- III. ADIM: Sosyal yardım ve hizmet eşgüdümünün sağlanması
 - Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığı'nın kurulması

Eylem Planı ile Gerçekleştirilenler (1)

- Sosyal yardım veren kurumlardan birinde yapılan iyi uygulamaların tüm yardım programlarında kullanılması
- Eylem Planının uygulanmaya konulmasının ardından sosyal yardım kurumları bir Bakanlık altında toplandı (2011 yılı).
- Eylem Planı ile, sosyal yardım kurumlarından biri tarafından geliştirilen sosyal yardım bilgi sistemi diğer kurumlar tarafından yürütülen sosyal yardım programlarında da kullanılmaya başlandı.
- Puanlama Formülü ve daha gelişmiş bir bilgi sisteminin diğer sosyal yardım programlarında da kullanılması öngörülmektedir.

Eylem Planı ile Gerçekleştirilenler (2)

- Sosyal yardım başvurusunda bulunan kişilerin İŞKUR'a yönlendirilmesi
 - Eylem planınının 2-3 nolu eylemleri ile sosyal yardım başvurusunda bulunanlar İŞKUR'a yönlendirilmekte
 - İŞKUR kendisine yönlendirilen kişilerin hedef kitlesine girip girmediğine bakıp bu kişilere randevu vermekte
 - Randevu verdiği kişilerle görüşüp, kişinin durumuna özel olarak mesleki eğitim kursu ve/veya iş teklifinde bulunmakta
 - Dolayısıyla, iş arama kanallarına ulaşamayan bazı kesimler bu şekilde iş arama kanallarına ulaşmış olmakta

İŞKUR'a Yönlendirme

Sosyal Yardım Bilgi Sistemi (SOYBİS) üzerinden muhtaçlık sorgulaması yapılırken SOYBİS'e eklenen bir modül ile çalışabilir durumdaki kişiler İŞKUR'a yönlendirilmektedir.

T.C. BAŞBAKANLIK
SOSYAL YARDIMLAŞMA VE DAYANIŞMA
GENEL MÜDÜRLÜĞÜ
SOSYAL YARDIM BİLGİ SİSTEMİ
(SOYBİS)

Kullanıcı: Onur Öztürk Son Giriş: 02/05/2011 09:59:32

Kimlik Numarasından Sorgula

T.C. Kimlik Numarası

-- Web Sayfası İletişim Kutusu

Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışma Genel Müdürlüğü
İŞKUR Yönlendirme Ekranı

İŞKUR
Türkiye İş Kurumu

Adı Soyadı

Adresi

Cep Telefonu * Başında 0 olmadan 10 haneli yazınız

Ev Telefonu

E Posta @

Kaydet

KARA
TINDAĞ
UBEY

4/1979
8/1999

Yerel intranet | Korunmalı Mod: Kapalı

11:08
02/05/2011

Eylem Planı ile Gerçekleştirilenler (3)

- Sosyal yardımların istihdamı teşvik edici nitelikte olmasının sağlanması
 - Eylem planı ile; İŞKUR'un mesleki eğitim kurslarına veya toplum yararına çalışma programlarına katılan kişilerin yeşil kartlarının iptalinin önüne geçilmiştir.
 - Yeşil kartın Genel Sağlık Sigortasına devri ile de, hane gelirlerinin hesaplanmasında, mesleki eğitim kurslarından veya toplum yararına çalışma programlarından elde edilen gelirlerin hesaba katılmaması gerekmektedir.

Eylem Planı ile ilgili zorluklar

- Sosyal yardım başvurusunda bulunup İŞKUR'a yönlendirilen tüm kişilerle İŞKUR'un kısa sürede görüşme yapamaması
 - personel yetersizliği,
 - kişilere ulaşamama vs.
- Bu kişilerin eğitim ve beceri düzeyi dikkate alınarak özel programlar geliştirilmesi ihtiyacı
- “Çalışabilir durumdaki kişi” tanımının net olmaması
- Farklı kurumların bu konuda senkronize bir biçimde çalışamaması

Teşekkürler...

yyuksel@dpt.gov.tr

Kısa Vadeli Eylemler-1

1 Nolu Eylem

Eylem Adı	Sorumlu Kurum	Amaç	Yapılan İşlem
Sosyal Yardım Bilgi Sistemi (SOYBİS), 2022 sayılı Kanun kapsamındaki yardımlar ile yeşil kart uygulamasında da kullanılacaktır.	SYDGM	<ul style="list-style-type: none">• Kişilerin muhtaçlık durumlarına ilişkin sorgulamaların daha kısa sürede tamamlanması,• Vatandaştan istenecek belgelerin azaltılması	<p>Valilik ve kaymakamlıklara bir genelge gönderilmiştir.</p> <p>Genelge çerçevesinde</p> <ul style="list-style-type: none">• yeşil kart ve 2022 bürolarında hak sahipliği için sorgulamaları yürüten personel mahallindeki SYD Vakfında görevlendirilmiş• muhtaçlık sorgulamaları SOYBİS üzerinden yapılmaya başlanmıştır.

Kısa Vadeli Eylemler-2

2 Nolu Eylem

Eylem Adı	Sorumlu Kurum	Amaç	Yapılan İşlem
İŞKUR kayıt sayfası sosyal yardım kurumlarına açılacaktır.	İŞKUR	<ul style="list-style-type: none">• Çalışabilir durumdaki kişilerin işgücü piyasasına sosyal yardım başvurusu esnasında yönlendirilmesi	<p>İŞKUR ile sosyal yardım kurumları arasında protokoller yapılmıştır.</p> <p>İŞKUR İl/Şube Müdürlükleri, ilgili sosyal yardım kurumlarının personellerine İŞKUR kayıt sistemini kullanmak amacıyla yetkilendirme ve eğitim verilmiştir.</p>

Kısa Vadeli Eylemler-3

3 Nolu Eylem

Eylem Adı	Sorumlu Kurum	Amaç	Yapılan İşlem
Sosyal yardım başvurusunda bulunanların sosyal yardım kurumları tarafından İŞKUR'a kayıtları yapılacaktır.	SYDGM, SHÇEK, Vakıflar Genel Müdürlüğü, Valilik ve Kaymakamlıklar	<ul style="list-style-type: none">• Çalışabilir durumdaki kişilerin işgücü piyasasına sosyal yardım başvurusu esnasında yönlendirilmesi	<ul style="list-style-type: none">• SYDV'ler sosyal yardım başvurusunda bulunan çalışabilir durumdaki kişileri İŞKUR'a yönlendirmektedir.• Şubat 2012 itibarıyla sosyal yardım kuruluşları tarafından kaydı alınan kişilerden İŞKUR hedef kitlesine giren 400.735 kişi bulunmaktadır.• 161.469'una randevu daveti yapılmıştır.• 15.646'sı ile bireysel görüşme yapılmıştır.• 3.612'si işe yerleştirilmiş, 3.764 kişi işgücü yetiştirme kurslarına katılmıştır.

Kısa Vadeli Eylemler-5

5 Nolu Eylem

Eylem Adı	Sorumlu Kurum	Amaç	Yapılan İşlem
Sosyal yardım yararlanıcıları için istihdama yönelik özel programlar geliştirilecektir.	İŞKUR	Sosyal yardım yararlanıcılarının İŞKUR istihdam hizmetlerinden ivedi ve etkin bir biçimde faydalanması	<ul style="list-style-type: none">• Bu kişiler için özel programlar geliştirilmesi amacıyla İl İstihdam ve Mesleki Eğitim Kurullarında karar alınması gerekmektedir. Bunun için İŞKUR tarafından il müdürlüklerine talimat gönderilmiştir.• Bazı iller hariç eylemdeki amacı karşılayacak kararların alınmadığı görülmüştür.• Eylem planının amacına ulaşması yönündeki en önemli engellerden biridir.

Kısa Vadeli Eylemler-7

7 Nolu Eylem

Eylem Adı	Sorumlu Kurum	Amaç	Yapılan İşlem
Yeşil kartlı kişilerin GSS kapsamına alınmasından sonra mesleki eğitim programlarına katılan kişilerin primlerinin devlet tarafından ödenmesine devam edilecektir.	SGK	GSS'ye geçildikten sonra da mesleki eğitim programlarına katılma konusundaki tereddütün önlenmesi	Genel Sağlık Sigortası Kapsamında Gelir Tespiti, Tescil ve İzleme Sürecine İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmelik 2011 yılı Aralık ayında yürürlüğe girmiştir. Ancak, bu yönetmelikte mesleki eğitim kurslarına katılan kişilere günlük olarak verilen harçlıkların hanenin gelir hesabında dikkate alınmaması hususu düzenlenmemiştir.

Kısa Vadeli Eylemler-8

8 Nolu Eylem

Eylem Adı	Sorumlu Kurum	Amaç	Yapılan İşlem
Toplum yararına çalışma programlarında çalıştırılan kişilerin GSS primlerinin devletçe ödenmesine devam edilecektir.	SGK	GSS'ye geçildikten sonra da toplum yararına çalışma programlarına katılma konusundaki tereddütün önlenmesi	<p>Genel Sağlık Sigortası Kapsamında Gelir Tespiti, Tescil ve İzleme Sürecine İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmelik 2011 yılı Aralık ayında yürürlüğe girmiştir.</p> <p>Bu yönetmelikte günde 4 saat toplum yararına çalışma programlarına katılan kişilere yapılan ödemelerin bu kişilerin buldukları hanenin gelir hesabında dikkate alınmaması hususu düzenlenmemiştir.</p>

Kısa Vadeli Eylemler-9

9 Nolu Eylem

Eylem Adı	Sorumlu Kurum	Amaç	Yapılan İşlem
İŞKUR'un kurumsal kapasitesi geliştirilecektir.	İŞKUR	İŞKUR sosyal yardım başvurusunda bulunan kişilere aktif istihdam hizmetlerini daha kısa sürede ve etkin bir biçimde sunabilecektir.	<p>2010-2011 döneminde toplam 1.817 (665 sayılı KHK ile Bölge Çalışma Müdürlüklerinden devrolunan 764 personel dahil) Personel alımı yapılmıştır.</p> <p>2012 yılında 4.000 iş ve meslek danışmanı, 500 büro personeli olmak üzere toplam 4500 sözleşmeli personel alınması planlanmaktadır.</p> <p>Ayrıca mevcut personelin niteliğinin ve hizmet kalitesinin artırılması için de eğitim vermeye devam edilmektedir.</p>

Kısa Vadeli Eylemler-10

10 Nolu Eylem

Eylem Adı	Sorumlu Kurum	Amaç	Yapılan İşlem
İŞKUR sosyal yardım başvurusu dolayısıyla kendisine yönlendirilen kişilerle temasa geçecektir.	İŞKUR	Sosyal yardım alan kişilerin beceri düzeyleri test edilerek, ihtiyaç duydukları eğitim programlarına yönlendirilerek, iş arama desteğinin verilmesi. Bu sayede sosyal yardım alan çalışabilir kişiler aktif istihdam hizmetlerinden en kısa sürede faydalanacaktır.	İŞKUR sosyal yardım başvurusu dolayısıyla kendisine yönlendirilen kişilerle 2 hafta içinde temasa geçmektedir. Şubat 2012 itibarıyla; •15.646 kişi ile bireysel görüşme yapılmıştır. •3.612'si işe yerleştirilmiş, •3.764 kişi işgücü yetiştirme kurslarına katılmıştır. •Ancak SYDV'ler tarafından yönlendirilen ancak İŞKUR'un bireysel görüşme yapamadığı kişiler bulunmaktadır.

Kısa Vadeli Eylemler-11

11 Nolu Eylem

Eylem Adı	Sorumlu Kurum	Amaç	Yapılan İşlem
Tüm sosyal yardım programlarında puanlama formülü kullanılacaktır.	SYDGM	Muhtaçlık tespitinde objektif kriterlerin kullanılması.	<p>TÜBİTAK ile beraber yürütülen Puanlama Formülünün Geliştirilmesi Projesinin 2012 yılı sonu itibarıyla uygulamaya geçmesi planlanmaktadır.</p> <p>Puanlama formülleri tamamlandıktan sonra Bütünleşik Sosyal Yardım Hizmetleri bilgi sistemine entegre edilecek ve böylelikle tüm sosyal yardım programlarında uygulanacaktır.</p> <p>Puanlama formüllerinin Genel Sağlık Sigortası için gelir tespitinde kullanılması da hüküm altına</p>

Kısa Vadeli Eylemler-12

12 Nolu Eylem

Eylem Adı	Sorumlu Kurum	Amaç	Yapılan İşlem
Bütünleşik Sosyal Yardım Hizmetleri Projesinin çıktıları sosyal yardım faaliyeti yürüten tüm kurumlara açılacaktır.	SYDGM	Sosyal yardımların daha etkin ve etkili bir biçimde yoksul kesime ulaşması.	<p>Bütünleşik Sosyal Yardım Hizmetleri Bilgi Sistemi Ekim 2011'den bu yana tüm SYDV'lerce kullanılmaktadır. Haziran 2013'e kadar sosyal yardım yapan yerel yönetimler ve sivil toplum kuruluşlarının da sisteme entegrasyonunun yapılması planlanmaktadır.</p> <p>Proje ile şu anda, Şartlı eğitim ve sağlık yardımları modülü, yardımlar modülü, muhasebe modülü, GSS gelir testi modülü, eşi vefat eden kadınlara yönelik yardım modülü ve Vakıf insan kaynakları modülleri kullanılmaktadır.</p>

Kısa Vadeli Eylemler-12

12 Nolu Eylem

Eylem Adı	Sorumlu Kurum	Amaç	Yapılan İşlem
SYDV'lerin ve SHÇEK'in kurumsal kapasitesi geliştirilecektir.	SYDGM, SHÇEK	Sosyal hizmet ve yardımların etkin ve hızlı bir biçimde sunulması.	Türkiye'de sosyal hizmet ve yardım alanındaki dağınıklığın giderilmesi ve hizmet bütünlüğünün sağlanması amacıyla bu alanda faaliyet gösteren SHÇEK, SYDGM, Aile ve Sosyal Araştırmalar Genel Müdürlüğü, Kadının Statüsü Genel Müdürlüğü ile Özürlüler İdaresi Başkanlığı; 2011 yılında Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığı altında yeniden yapılandırılmıştır.